

Kommunstyrelsen
Henrik Olofsson
Utvecklingschef
Dnr: 23KS68
Datum: 2023-08-25

Boverket
remiss@boverket.se
Ange: D.nr. 2787/2022

Svar på remiss av Boverkets förslag till föreskrifter om översiktsplan

Askersunds kommun ser positivt på införandet av en digital planeringsprocess och har inskrivet i projektdirektivet för pågående arbete med ny översiktsplan, att denna ska vara digital. Vi ser det också som mycket positivt att Boverket tillhandahåller en databaslösning för ÖP-modellen. Detta torde vara en viktig förutsättning för att den digitala planeringen ska fungera i hela planeringskedjan.

Författningsförslaget

Vi anser att 2 kap. 4 § bör kompletteras så att Länsstyrelsen uppdras att bistå kommunerna med beslutsunderlag avseende digital information som äventyrar rikets säkerhet.

3 kap. bör förtydligas så att det framgår att identifikationerna i 2–7 §§ kan vara överlappande så att ett geografiskt område kan ha flera identifikationer. Detta är mycket angeläget, eftersom identifikationerna skulle vara alldeles för detaljerade om detta ej tilläts. Till exempel bör ”Kulturmiljö” kunna kombineras med ”Bostäder”.

I 3 §, ”Mark- och vattenanvändning” vill vi föreslå att identifikationen ”Energiproduktion” kompletteras med mer specifika identifikationer, där man skiljer på till exempel värmeverk, kärnkraft, vind-, sol- och vågkraft. Det är mycket stor skillnad i vilken typ av omgivningspåverkan de olika energiproduktionsslagen innebär, varför man bör kunna peka ut olika områden för respektive slag redan i ÖP. Samma synpunkt gäller för 4 § ”Anläggning för energiproduktion” där till exempel riksintresse för vindkraft bör pekas ut separat.

I identifikationen ”Flygtrafik” bör behovet av planering av det undre luftrummet för drönares flygstråk och start/landningsplatser beaktas, så att inte beskrivningen utgår från tidigare normer avseende flygtrafik. Detta fackområde är ett bra exempel på att översiktsplanering ibland behöver vara tredimensionell.

Övriga synpunkter

Stöd till kommunernas omställning

I flera textavsnitt upprepas synsättet att kommunerna inte drabbas av kostnader av sådan art att finansieringsprincipen skulle vara tillämpbar. Vi håller med om att planeringsprocessen på sikt kommer att rationaliseras tack vare det digitala arbetet men kommunerna kommer att stå inför ett stort och kostnadsdrivande arbete i omställningsfasen, vilket riskerar att skapa kapacitetsproblem för genomförandet av själva planeringen. Vi kan inte nog betona vikten av att Boverket ges i uppdrag att bistå kommunerna och andra aktörer med omfattande utbildningsinsatser. Detta för att dels rusta oss inför arbetet, dels för att skapa förutsättningar för att det nya arbetssättet tillämpas likartat hos alla berörda aktörer så att vi verkligen kan skapa de mervärden som det finns potential för.

Vi anser därför att staten bör avsätta medel för att tillfälligt stärka kommunernas kapacitet för övergången till digital planering, inte minst avseende kommunernas GIS-funktioner.

Digital planering hos alla aktörer

Vi vill också betona vikten av att även regioner, länsstyrelser och andra aktörer måste vara beredda på att gå in i digital planering. De nya reglerna föreslås träda i kraft 2024-05-01 och blir tvingande för översiktsplaner som påbörjas från och med 2027-01-01. Om vi antar att arbetet med en översiktsplan tar två år innebär detta att det kommer att finnas en övergångstid på cirka fyra och ett halvt år, där kommunerna kan välja att agera olika. Detta måste kunna hanteras av regioner, länsstyrelser och andra aktörer, som kommer att behöva hantera kommunernas olika arbetssätt parallellt under övergångstiden.

Frågan om arkivering av digital, lagakraftvunnen översiktsplan måste också adresseras. Idag tas digitala översiktsplaner fram i ett antal kommuner, som vid sidan av den digitala handlingen tvingas leverera en PDF-fil till Länsstyrelsen. Eftersom det digitala formatet är upplagt på ett helt annat sätt än en pappershandling uppstår problem i kommunikationen. Vi anser att det vore lämpligt att även hantera arkiveringsfrågan i digitaliseringsprocessen.

Digitaliseringsprocessen som helhet

Vi saknar ett avsnitt med beskrivning av hur kopplingen till andra planeringssteg kommer att se ut i den digitala planeringsprocessen. Tanken är ju att allt från riksintressen och planeringsfrågor i PBL till bostadsförsörjning, översiktsplanering, detaljplaner och bygglovshandläggning ska följa en röd, digital tråd. Även om remissen bara handlar om föreskrifter för digital översiktsplanering vore det pedagogiskt att i varje steg som tas i de olika delarna av digitaliseringsprocessen visa på samma helhetsbild av det tänkta slutresultatet och vilken del som beskrivs i det aktuella sammanhanget.

Digitalisering av planeringsinformation har potential att underlätta genomförande och planering i stort och smått. En perfekt digital information kan dock inte göra en inte lika perfekt fysisk planering till bra livsmiljöer. Det är viktigt att inte det digitala uppdraget drar fokus och resurser från det som är avgörande för social hållbarhet, väl genomförda fysiska planprocesser.

Askersunds kommun

Caroline Dieker (M)
Kommunstyrelsens ordförande